

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tas-17 ta' Marzu, 2015

Rikors Numru. 207/2014

Priscilla **SEISUN**

vs

Anthony **SEISUN**

II-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fis-7 ta' Marzu, 2014, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra u debitament maħlufa, ir-rikorrenti talbet li, għall-finijiet tal-artikolu 258 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, din il-Qorti tordna li jkun mill-ġdid eżegwibbli l-kuntratt ta' firda personali magħmul bejnha u żewġha l-intimat f'kuntratt pubbliku tad-disgħa u għoxrin (29) ta' Mejju, elfejn (2000), fl-atti tan-Nutar Dottor Nicholas Vella;

Rat id-degriet tagħha tat-22 ta' Marzu, 2014, li bih qiegħdet ir-rikors għas-smiġħ tal-4 ta' Ġunju, 2015;

Rat il-verbal tas-smiġħ tad-19 ta' Ġunju, 2014¹, li bih tat lill-intimat żmien biex jitħalla jkkontesta l-kawża wara li kien inħatarlu b'difensur avukat għall-Għajnuna Legali;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimt fil-25 ta' Ġunju, 2014, li biha laqa' għall-azzjoni attriċi billi qal li l-kreditu pretiż minn martu r-rikorrenti ma huwiex wieħed ċert u lanqas likwidat u għalhekk il-proċedura minnha mibdija ma tiswiex għaliex ma tirreferix għal att pubbliku fejn wieħed jitkellem dwar kuntratt ta' għarfien ta' dejn li hu likwidu, ċert u li għalaq². Żied jgħid li xogħol din il-Qorti ma huwiex dak li toqgħod tara xi ħlas sar jew ma sarx, imma biss dak li tirrendi titolu eżegwibbli mill-ġdid. Filwaqt li señaq li biċċa kbira mis-somma msemija minn martu r-rikorrenti hija diġa' mħallsa, temm jgħid li billi l-artikolu 258(ċ) tal-Kap 12 jitkellem dwar talba li ssir biex kuntratt ikun eżegwibbli f'egħluq tliet (3) snin minn mindu t-titolu eżekuttiv seta' jkun eżegwit, allura r-rikorrenti ma tistax titlob ħlas

---

¹ Paġ. 14 tal-proċess

² Art. 253(b) tal-Kap 12

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' somom li jmorru lura aktar minn tliet snin qabel ma ressqet ir-rikors promotur;

Rat id-degriet tagħha tal-15 ta' Lulju, 2014³, li bih ħatret lill-Avukat Maria Dolores Gauči biex tisma' l-provi li kellhom x'iressqu l-partijiet;

Rat ix-xhieda mogħtija mill-partijiet quddiem l-Assistent Ġudizzjarju;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Diċembru, 2014⁴, li bih tat żmien lir-rikorrenti fuq talba tagħha biex tressaq sottomissjonijiet bil-miktub;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mir-rikorrenti fil-31 ta' Diċembru, 2014⁵. Semgħet it-trattazzjoni tal-avukat tar-rikorrenti;

Rat id-degriet tagħha tat-13 ta' Jannar, 2015, li bih tat żmien lill-intimat biex iressaq in-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu bi twegiba għal dik tar-rikorrenti;

Rat li l-intimat naqas li jressaq is-sottomissjonijiet tiegħu fiż-żmien lillu mogħti;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tal-24 ta' Frar, 2015, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza;

---

³ Paġ. 23 tal-proċess

⁴ Paġ. 96 tal-proċess

⁵ Paġġ. 97 sa 104 tal-proċess

Rat in-Nota ta' Riferenza mressqa mir-rikorrenti fis-26 ta' Frar, 2015;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni biex kuntratt pubbliku ta' firda personali jkun dikjarat eżegwibbli mill-ġdid fir-rigward ta' arretrati ta' manteniment li waħda mill-partijiet intrabtet li tħallas lill-parti l-oħra. Ir-rikorrenti tgħid li żewġha l-intimat ilu ma jħallasha manteniment miftiehem fil-kuntratt ta' firda personali għal bosta snin u trid li tirrendi eżekuttiv mill-ġdid l-imsemmi kuntratt ħalli tkun tista' toħroġ l-atti eżekuttivi meħtieġa biex tiġbor dak li jistħoqqilha;

Illi l-intimat jilqa' għal din l-azzjoni billi jgħid li li l-kreditu pretiż minn martu r-rikorrenti ma huwiex wieħed ċert u lanqas likwidat u għalhekk il-proċedura minnha mibdija ma tiswiex għaliex ma tirreferix għal att pubbliku fejn wieħed jitkellem dwar kuntratt ta' għarfien ta' dejn li hu likwidu, ċert u li għalaq. Żied jgħid li xogħol din il-Qorti ma huwiex dak li toqgħod tara xi ħlas sar jew ma sarx, imma biss dak li tirrendi titolu eżegwibbli mill-ġdid. Filwaqt li seħaq li biċċa kbira mis-somma msemmi minn martu r-rikorrenti hija diġa' mħallsa, temm jgħid li billi l-artikolu 258(ċ) tal-Kap 12 jitkellem dwar talba li ssir biex kuntratt ikun eżegwibbli f'egħluq tliet (3) snin minn mindu t-titolu eżekuttiv seta' jkun eżegwit, allura r-rikorrenti ma tistax titlob ħlas ta' somom li jmorru lura aktar minn tliet snin qabel ma ressqet ir-rikors promotur;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-każ jirriżulta li r-rikorrenti u l-intimat kienu miżżewġin lil xulxin, iżda kienu nfirdu konsenswalment bis-saħħa ta' kuntratt pubbliku tad-29 ta' Mejju, 2000⁶, wara li kienu ilhom miżżewġin f'tit anqas minn ħames (5) snin. Mill-imsemmi żwieġ kien tnissel tifel,

---

⁶ Dok "A", f'paġġ. 3 – 7 tal-proċess

Leon Seisun, f'Jannar tal-1998. Fl-imsemmi kuntratt ta' firda personali, fost l-oħrajn, l-intimat kien intrabat li jhallas lil martu r-rikorrenti s-somma ta' tletin lira Maltin (Lm 30)⁷ għaliha u għal binhom minuri, u dan taħt il-kundizzjonijiet hemm imfissra. Minbarra dan, l-intimat kien intrabat li jhallas lir-rikorrenti somma miftehma bħala sehemha min-nefqa ta' benefikati li saru fid-dar taż-żwieġ li fil-kuntratt tal-firda personali kien żammha l-intimat għaliex kienet inbniet fuq art li kienet ġid parafernali tiegħu;

Illi, għall-bidu, l-manteniment miftiehem kien jitħallas lir-rikorrenti direttament mingħand l-impjegħ tal-intimat – il-Malta Shipyards. Iżda meta l-intimat kien għażel li jirtira mill-impieg u ngħata somma, l-manteniment ma tħallasx aktar;

Illi minħabba li l-intimat kien naqas li jhallas kemm il-manteniment u kif ukoll il-bilanċ mis-somma miftehma dwar ir-rifużjoni tan-nefqa għall-benefikat tad-dar taż-żwieġ, ir-rikorrenti kienet talbet u kisbet il-ħruġ ta' Mandat ta' Sekwestru u, b'riħet hekk, kienet saret kitba ta' kostituzzjoni ta' debitu bi ħlas fid-9 ta' April, 2002⁸. Bis-saħħa tal-imsemmija kitba, kien sar ħlas għas-saldu tal-arretrati tan-nefqa fid-dar, u kif ukoll ta' somma ta' arretrati u somma bil quddiem tal-manteniment iffissat fil-kuntratt tal-firda personali. Il-manteniment li tħallas dak inhar kien iwassal sal-għaxra (10) ta' April tal-2005;

Illi r-rikorrenti tgħid li żewġha baqa' ma ħallashiex manteniment wara April tal-2005 u bejn Novembru tal-2012 u Ġunju tal-2013⁹ kienet ressqet għadd ta' rapporti l-Għassa tal-Pulizija ta' Birkirkara biex tirrapportah talli naqas li jħallasha l-manteniment. Il-Pulizija kienet nediet ukoll proċeduri fil-Qorti tal-Magistrati kontra l-intimat u b'sentenza mogħtija fi Frar tal-2013, l-intimat kien instab ħati u mibgħut xahar ħabs¹⁰;

---

⁷ Li jgħibu €69.88 fi flus tal-lum

⁸ Dok "PS", f'paġġ. 26 – 7 tal-proċess

⁹ Dok "PS3", f'paġġ. 53 sa 73 tal-proċess

¹⁰ Dok "VL", f'paġġ. 79 tal-proċess

Illi l-intimat beda proċeduri biex ir-retta ta' manteniment tkun riveduta. Dawn il-proċeduri għadhom fi stadju ta' medjazzjoni;

Illi r-rikorrenti fetthet din il-kawża fis-7 ta' Marzu, 2014;

Illi l-konsiderazzjonijiet ta' xejra legali dwar din l-azzjoni jintrabtu man-natura tal-azzjoni nnifisha, li r-rikorrenti espressament rabtitha mal-artikolu 258(ċ) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

Illi dak l-artikolu jrid li *“Wara - ... (ċ) l-għeluq ta' tliet snin minn dak in-nhar li fih skont il-liġi it-titolu eżekuttiv imsemmi fil-paragrafi (b) u (e) tal-artikolu 253, jew rigward il-proċeduri meħudin skont l-artikolu 166A seta' ġie esegwit, l-eżekuzzjoni tista' ssir biss wara talba magħmula b'rikors quddiem il-qorti kompetenti. Ir-rikorrent għandu wkoll jikkonferma bil-ġurament ix-xorta tad-dejn jew tat-talba li jkun qed ifittex l-eżekuzzjoni tagħha, u li d-dejn jew parti minnu jkun għadu dovut”*;

Illi l-eżekuzzjoni ta' kuntratt riċevut minn nutar pubbliku jew uffiċjal pubbliku ieħor awtorizzat li jirċevihom, u meta dak il-kuntratt huwa dwar dejn ċert, likwidu u li għalaq u ma jikkonsistix f'eżekuzzjoni ta' fatt¹¹, *“ma tistax issir ħlief wara jumejn għall-anqas min-notifika ta' sejha għall-ħlas magħmula b'att ġudizzjarju”*¹²;

Illi l-imsemmi artikolu 258 huwa espressament maħsub biex jirregola l-eżekuzzjoni ta' titoli eżekuttivi li jkun għadda minn fuqhom żmien minn meta setgħu jkunu eżegwiti. Dan huwa hekk għaliex kull titolu eżekuttiv għandu ħajja limitata u determinata sa meta tista' ssir l-eżekuzzjoni tiegħu. Wara li jgħaddi ż-żmien preskritt, tista' titħaddem il-proċedura msemmija fl-artikolu 258;

---

¹¹ Art. 253(b) tal-Kap 12

¹² Art. 256(2) tal-Kap 12

Illi l-Qorti tagħraf li l-imsemmi artikolu 253 mhuwiex wieħed eżawrjenti f'dawk li jitqiesu titoli eżekuttivi, u dan għaliex fi bnadi oħrajn jeżistu dispożizzjonijiet ta' liġi li jgħidu li kreditu jew deċiżjoni partikolari jitqiesu bħala titoli eżekuttivi b'riferenza għall-imsemmi artikolu 253 tal-Kap 12. Huwa aċċettat ukoll li kuntratt ta' firda personali jagħti titolu eżekuttiv, minkejja li ma jissemmiex fl-artikolu 253¹³. Minbarra dan, huwa stabilitt ukoll li l-ammont ta' manteniment ratejali miftiehem f'kuntratt ta' firda personali jirrendi kuntratt bħal dak wieħed minn fost it-titoli eżekuttivi maḥsuba fl-artikolu 253 safejn tali manteniment ma jkunx jgħodd fih kriterji ta' żidiet fuq ammonti mhux determinati minn qabel¹⁴;

Illi huwa minnu li l-artikolu 258 tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jsemmi biss it-titoli eżekuttivi li jissemmew fl-artikolu 253, imma din il-Qortima għandha l-ebda raġuni għaliex tqis li dak l-istess artikolu ma jagħtix rimedju f'każijiet fejn titoli eżekuttivi oħrajn magħrufa mil-liġi jitqiesu bħala titoli eżekuttivi taħt l-artikolu 253;

Illi ma għandux ikun hemm dubju lanqas li kuntratt ta' firda personali huwa titolu eżekuttiv u jagħti lok, fiċ-ċirkostanzi partikolari, għall-eżegwibbilta' tar-rabtiet li l-partijiet ikunu għamlu fil-konfront ta' xulxin;

Illi, fil-fehma tal-Qorti, ladarba l-proċedura maḥsuba fl-artikolu 258 tgħodd biss meta jkun għalaq iż-żmien li titolu eżekuttiv ikun għadu eżegwibbli u sewwasew biex jingħata l-provvediment biex jerġa' jsir eżegwibbli mill-ġdid, jiġi li din il-proċedura ma tistax tintuża fejn iż-żmien imsemmi dwar it-titolu eżekuttiv li jkun ma jkunx għadu għadda kollu jew ma jkunx beda għaddej. Fi kliem ieħor, il-ħsieb tal-artikolu 258 mhuwiex dak li tiddikjara lill-parti intimata bħala persuna midjuna (għalkemm tista' tintuża biex tistabilixxi kemm mid-dejn reklamat fit-titolu eżekuttiv ikun għadu dovut), iżda biss biex tirrendi t-titolu eżegwibbli mill-ġdid. Fejn it-titolu huwa eżegwibbli u għadu m'għaddiex iż-żmien tal-effettività' tiegħu, ma hemmx bżonn tar-rimedju taħt l-imsemmi artikolu 258;

¹³ P.A. AE 19.11.2012 fl-Atti tar-Rikors fl-ismijiet *Lucy Portelli vs Anthony Mamo* (mhux pubblikat)

¹⁴ App. Ċiv. 7.8.2013 fil-kawża fl-ismijiet *Rita Galea vs Gordon Mayo*

Illi fuq kollox, il-proċedura mnedija mir-rikorrenti hija maħsuba biex tivverifika li għad hemm obligazzjoni ta' ħlas min-naħa tal-parti eżekutata, u li għalhekk ikun għad hemm raġuni għalfejn ikun fis-seħħ it-titolu eżekuttiv li, bis-saħħa tiegħu, tkun tniisset tali obligazzjoni¹⁵;

Illi fil-każ tal-lum, ir-rikorrenti wriet id-diffikulta' li Itaqgħet magħha biex taqbad u tirrikorri għall-ħruġ ta' att eżekuttiv minnufih bis-saħħa tal-imsemmi kuntratt tal-firda personali. Hija tqis li qabel ma l-Qorti tiddikjara li l-imsemmi kuntratt huwa eżegwibbli mill-ġdid, hija ma tistax tmexxi 'l quddiem bl-eżekuzzjoni tiegħu. Dan it-tħassib tar-rikorrenti jidher mistħoqq meta wieħed iqis li t-terminu tat-tliet snin imsemmi fl-artikolu 258 huwa wieħed ta' dekadenza u mhux wieħed ta' preskrizzjoni u fejn għalhekk "biex dak it-titolu eżekuttiv jerga' jieħu effikaċja, jista' jiġi rinnovat biss bil-ministeru tal-Qorti"¹⁶;

Illi għal dak li jirrigwarda r-raġuni għaliex ir-rikorrenti fetħet din il-kawża, jiġifieri l-kreditu ta' ħlas ta' manteniment b'lura li l-intimat naqas li jhallasha, il-Qorti għandha l-prova tal-istess rikorrenti¹⁷ u l-prospett maħdum minnha biex ifisser kif waslet għall-ammont imsemmi minnha fir-rikors promotur. Kontra din il-pretensjoni, l-intimat jisħaq li mhux l-ammont kollu pretiż huwa tabilhaqq dovut. Huwa jgħid li wara li kienet saret il-kitba bejn il-partijiet fl-2002, huwa kien regolarment iħallas manteniment lil martu għaliha u għal binhomu li kellu jjeqaf ikun regolari fil-ħlas għaliex spiċċa mingħajr impieg u għaliex kien qiegħed iservi sentenza fil-ħabs¹⁸;

Illi minbarra l-fatt li din ix-xhieda hija prova li tabilhaqq hemm ammont dovut li jzomm ħaj it-titolu eżekuttiv li bis-saħħa tiegħu nħalqet ir-rabta li huwa jħallas il-manteniment, jaqa' fuq l-intimat il-piż li jopprova kif imiss dak li jallega. Huwa jixhed li l-manteniment kien iħallsu regolarment lir-

¹⁵ P.A. AE 12.4.2012 fil-kawża fl-ismijiet *Bank of Valletta plc vs Refco Co. Ltd, et*

¹⁶ P.A. 4.3.1993 fil-kawża fl-ismijiet *Galea Testaferrata noe vs Borġ et* (Kollez. Vol: LXXVII.ii.55)

¹⁷ Xhieda tagħha 1.9.2014 u 10.10.2014, f'pagġ. 36 – 7 u 75 – 6 tal-proċess

¹⁸ Xhieda tiegħu 11.11.2014, f'pag. 82 tal-proċess

rikorrenti martu bi flus kontanti minn fuq l-idejn. Ma għandux riċevuti x'juri għaliex jgħid li hu u r-rikorrenti kienu baqgħu f'bieb minkejja li nfirdu. Biex iseddaq din ix-xhieda, jsemmi episodji fejn baqa' jintalab jaqla' lill-istess rikorrenti jew lil binhom minn xi problemi li jkunu sabu rwieñhom fihom. Huwa jgħid ukoll li tant kien iñallas regolarment li kien biss lejn l-añhar tal-2012 li r-rikorrenti bdiet tressaq kontrih rapporti fl-Għassa tal-Pulizija biex tirrapportah talli naqas li jagħtiha l-manteniment: jgħid li kieku tassew kien ilu ma jñallas sa mill-2005, ma kenitx toqgħod tistenna seba' snin biex tirrapportah;

Illi, madankollu, l-Qorti ma hija konvinta xejn minn din ix-xhieda tal-intimat. Fl-ewwel lok, ma kienx f'qagħda jgħid kemm kien iñallas manteniment lir-rikorrenti u t-twegibiet tiegħu kienu evażivi u f'xi aspetti konfligġenti ma' xulxin ukoll. Fit-tieni lok, baqa' qatt ma talab xi għamla ta' riċevuti tal-ñlas li jgħid li taha¹⁹: meta wieñed iqis li biex ñallas l-ewwel ñames snin ta' manteniment, ir-rikorrenti kellha ddur lejn il-ñruġ ta' Mandat eżekuttiv u l-iffirmar ta' kitba ta' kostituzzjoni ta' dejn, wieñed isibha diffiċli jemmen li, wara, l-intimat ma kienx jitlob ir-riċevuta tal-ñlas li wettaq. Il-Qorti ssib li ma tistax toqgħod fuq ix-xhieda tal-intimat biex taċċetta li tassew huwa kien iñallas lir-rikorrenti l-manteniment li hu ntrabat li jñallasha;

Illi jirriżulta li sallum iben il-partijiet għadu minuri u għalhekk ir-rabta tal-ñlas tal-manteniment safejn tirrigwarda lilu għadha fis-señħ;

Illi, min-naħa tagħha, ir-rikorrenti fissret b'reqqa wkoll fiex tikkonsisti l-pretensjoni tagħha u għaliex dik il-pretensjoni hija l-effett dirett tat-titolu eżekuttiv li trid li jerġa' jsir eżegwibbli;

Illi fid-dawl ta' dak kollu li jissemma qabel, il-Qorti ssib li r-rikorrenti seññilha turi li jeżistu l-kundizzjonijiet kollha mañsuba mil-liġi biex it-talba tagħha tista' tintlaqa';

---

¹⁹ Xhieda tiegħu 11.11.2014 f'paġġ. 85 u 91 tal-proċess

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tilqa' t-talba tar-rikorrenti u tiddikjara l-kuntratt ta' firda personali tad-29 ta' Mejju, 2000 fl-atti tan-Nutar Dottor Nicholas Vella eżegwibbli mill-ġdid għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi; u li l-kreditu pretiż mir-rikorrenti taħt l-istess kuntratt isir daqstant ieħor eżegwibbli kontra l-intimat;

Bl-ispejjeż kontra l-intimat.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----